



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

18 квітня 2019 р.

Київ

№ 244-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону, внаслідок внесення надавачем державної допомоги змін до умови її надання

За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу, надісланого листами Управління благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради б/н, б/д (вх. № 354-ПДД від 05.07.2018) та від 20.08.2018 № 9/20-5135 (вх. № 708-ПДД від 23.08.2018) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 23.10.2018 № 05/240-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/38-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/38-18-ДД та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні висновки розгляду справи від 10.04.2019 № 500-26.15/38-18-ДД/147-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листом б/н, б/д (вх. № 354-ПДД від 05.07.2018) Управлінням благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про чинну державну допомогу.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 19.07.2018 № 500-29/05-8929 Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію. Листом від 20.08.2018 № 9/20-5135 (вх. № 708-ПДД від 23.08.2018) Управлінням благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (3) За результатами розгляду Повідомлення про нову державну допомогу, розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 23.10.2018 № 05/240-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/38-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної

допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 03.12.2018 № 500-29/05-16200 направлено запит про надання додаткової інформації, необхідної для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

- (4) Управлінням благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради як надавачем державної допомоги, листом від 04.01.2019 № 18/20/54 (вх. № 5-05/344 від 11.01.2019) надано додаткову інформацію для розгляду справи про державну допомогу.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Управління благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради (далі – Управління, Надавач) (м. Кривий Ріг, пл. Молодіжна, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 03364234).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство теплових мереж «Криворіжтепломережа» (далі – КПТМ «Криворіжтепломережа», Підприємство) (м. Кривий Ріг, пров. Дежньова, 9, ідентифікаційний код юридичної особи 03342184).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Метою (ціллю) підтримки є сприяння окремим видам господарської діяльності.
- (8) Фінансування буде спрямовано на такі заходи:
- на оплату за енергоносії;
 - придбання теплоізоляційних матеріалів;
 - придбання блочних автоматизованих пальників із частотним перетворювачем;
 - оснащення вузлами комерційного обліку теплової енергії житлових будинків, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж.

2.4. Очікуваний результат

- (9) Надання державної підтримки КПТМ «Криворіжтепломережа» надасть змогу:
- підвищити ефективність та надійність функціонування комунального господарства;
 - підвищити якість житлово-комунальних послуг;
 - зменшити технологічні витрати та втрати ресурсів, які використовуються для виробництва послуг із тепlopостачання;
 - запровадити прогресивні технології для виконання робіт на підприємстві.

2.5. Форма підтримки

- (10) Субсидія з міського бюджету міста Кривого Рогу.

2.6. Обсяг підтримки

- (11) Загальний обсяг підтримки – 225 806,1 тис. грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (12) Рішення Криворізької міської ради від 21.12.2016 № 1209 «Про затвердження Програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства міста на період 2017-2019 років» (зі змінами) (далі – Програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (13) З 01.01.2017 по 31.12.2019.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (14) Відповідно до Статуту КПТМ «Криворіжтепломережа», затвердженого наказом Управління № 348 від 31.10.2017, Підприємство створено відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Цивільного та Господарського кодексів України.
- (15) Власником майна Підприємства є територіальна громада міста Кривого Рогу в особі Криворізької міської ради (далі – Власник).
- (16) Підприємство підпорядковане та підзвітне Управлінню благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради, яке виконує функції уповноваженого органу управління, у межах покладених повноважень відповідно до Положення про управління, згідно з чинним законодавством України.
- (17) Основними видами діяльності КПТМ «Криворіжтепломережа» є виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та гарячого водопостачання для потреб населення, об'єктів бюджетної сфери, житлового фонду та інших господарських об'єктів, що підключені до теплових мереж підприємств.
- (18) Підприємство розпоряджається та користується майном, закріпленим за ним Власником, на правах господарського відання з обмеженням правочинності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою з Власником або уповноваженим ним органом.
- (19) Джерелами формування майна Підприємства є, зокрема:
- грошові та матеріальні внески Власника;
 - доходи, одержані від реалізації продукції, робіт, послуг, інших видів господарської діяльності.
- (20) КПТМ «Криворіжтепломережа» має ліцензію на:
- виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії);
 - транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами;
 - постачання теплової енергії.
- Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), від 15.11.2016 № 1997, НКРЕКП переоформлено ліцензії АД № 041744 на право провадження

господарської діяльності з виробництва теплової енергії, АД № 041745 на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, АД № 041746 на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, видані комунальному підприємству теплових мереж «Криворіжтепломережа», на безстрокові.

- (21) Підприємство внесено до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по Дніпропетровській області за № 78 на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.
- (22) За інформацією Надавача, відповідно до Програми, субсидія з міського бюджету міста Кривого Рогу надається КПТМ «Криворіжтепломережа» для виконання заходів з оплати за енергоносії, на придбання теплоізоляційних матеріалів, на придбання блочних автоматизованих пальників з частотним перетворювачем.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (23) Під час розгляду справи Надавач надав інформацію щодо структури реалізації послуг КПТМ «Криворіжтепломережа», яку наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

| Види діяльності | 2017 рік | | 10 міс. 2018 року | |
|---|--------------------|---------------|--------------------|---------------|
| | тис. грн | % | тис. грн | % |
| Виробництво | 978 587,2 | 79,851 | 740 977,9 | 69,679 |
| Транспортування | 70 905,9 | 5,786 | 64 931,0 | 6,106 |
| Постачання | 6 396,9 | 0,522 | 7 413,4 | 0,697 |
| Разом реалізація теплової енергії | 1 055 890,0 | 86,159 | 813 322,2 | 76,483 |
| Послуга з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води | 11 478,6 | 0,937 | 9 390,4 | 0,883 |
| Інші неліцензовані види діяльності та інші витрати | 158 142,3 | 12,904 | 240 696,3 | 22,634 |
| Всього по підприємству | 1 225 510,9 | 100,0 | 1 063 408,9 | 100,0 |

- (24) Інформацію щодо питомої ваги споживання теплової енергії за групами споживачів (населення, бюджетні установи, інші) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

| Період/ категорія споживачів | Населення | | Бюджетні установи | | Інші споживачі | | Релігійні організації | | Разом, Гкал |
|------------------------------------|--------------|-------|-------------------|-------|----------------|-------|-----------------------|------|----------------|
| | тис. Гкал | % | тис. Гкал | % | тис. Гкал | % | тис. Гкал | % | |
| 2017 рік | 485,516 | 68,47 | 114,16 | 16,10 | 105,88 | 14,93 | 3,56 | 0,51 | 709,109 |
| 10 міс. 2018 року | 400,905 | 71,27 | 76,462 | 13,50 | 82,505 | 14,67 | 2,605 | 0,47 | 562,478 |

- (25) За інформацією Надавача, за результатами фінансово-господарської діяльності підприємства за 2017 рік Підприємство отримало збиток у сумі 131 069,0 тис. грн.
- (26) Основною причиною збитковості підприємства є:
- нарахування штрафних санкцій згідно з рішеннями суду за порушення строків сплати за енергоносії;
 - зростання тарифів на енергоносії, яке в повному обсязі не відображено в зростанні тарифів на теплову енергію для всіх груп споживачів (рівень покриття витрат собівартості тарифами для населення за 2017 рік становить 84,3 %, для бюджетних установ – 81,0 %, для інших споживачів – 80,8 %);
 - на виконання постанови КМУ від 30.11.2016 № 865 КПТМ «Криворіжтепломережа» виконувало нарахування за надану послугу із централізованого опалення населенню, яке мешкає в житлових будинках, не оснащених приладами обліку теплової енергії, виходячи із середньозважених показників споживання теплової енергії поточного розрахункового періоду згідно з показниками будинкових засобів обліку, що спричинило зменшення доходів на суму 61 019,3 тис. грн без ПДВ;
 - наявність понаднормативних витрат енергоносіїв унаслідок значної зношеності основних засобів та відсутності обігових коштів у підприємства на проведення модернізації та капітальних і поточних ремонтів.
- (27) Основними негативними факторами, що істотно впливають на фінансовий стан Підприємства, є:
- зростання ціни на енергоносії, зокрема на природний газ та покупну воду, що використовуються в процесі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії;
 - несвоєчасність перегляду уповноваженими органами державної влади тарифів на теплову енергію;
 - несвоєчасне та не в повному обсязі відшкодування збитків та втрат Підприємства, обумовлених державним регулюванням тарифів на теплову енергію;
 - правова неврегульованість питання нарахування та стягнення з громадян України пені за несвоєчасно проведені розрахунки за надані послуги.
- (28) У межах Програми фінансування Підприємства здійснюється за такими напрямками:
- У 2017 році – 77 571,1 тис. грн, а саме:
- оплата за енергоносії – 71 000,0 тис. грн, які використані в процесі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, та розподілені між видами ліцензійної діяльності відповідно до затвердженої структури тарифів, а саме:
 - на виробництво (94,54 %) – 67 121,1 тис. грн;
 - на транспортування (5,06 %) – 3 589,6 тис. грн;
 - на постачання (0,4 %) – 289,3 тис. грн;
 - придбання теплоізоляційних матеріалів – 1 999,7 тис. грн, для проведення теплоізоляції теплових мереж та, як наслідок, зниження теплових втрат при транспортуванні теплової енергії;
 - придбання блочних автоматизованих пальників із частотними перетворювачами – 2 996,0 тис. грн, для проведення модернізації обладнання котельень, задіяних у процесі виробництва теплової енергії;
 - демонтаж димової труби котельні «Прорізна,87» – 1 000,0 тис. грн, яка не придатна до подальшого використання, знаходиться в аварійному стані та

загрожує руйнуванням будівлі котельні та небезпекою для життя працівників у наслідок часткового руйнування, відхилення стовбура труби від вертикалі;

- поповнення статутного капіталу на придбання обладнання і предметів довгострокового користування – 575,4 тис. грн, а саме обладнання для хімічної деаерації для модернізації обладнання котельень, з метою зменшення споживання енергоносіїв процесі виробництва теплової енергії.

У 2018 році – 98 235,00 тис. грн, а саме:

- оплата за енергоносії – 80 000,0 тис. грн, які використані в процесі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, які розподілені між видами ліцензійної діяльності відповідно до затвердженої структури тарифів, а саме:
 - на виробництво (92,73 %) – 74 184,0 тис. грн;
 - на транспортування (6,93 %) – 5 544,0 тис. грн;
 - на постачання (0,34 %) – 272,0 тис. грн;
- оснащення вузлами комерційного обліку теплової енергії житлових будинків, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж, – 18 235,0 тис. грн на виконання вимог пункту 8 статті 3 розділу II Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

У 2019 році – 50 000 тис. грн, а саме:

- оплата за енергоносії – 40 000,0 тис. грн, які використані в процесі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, та розподілені між видами ліцензійної діяльності відповідно до затвердженої структури тарифів, а саме:
 - на виробництво (92,71 %) – 37 084,0 тис. грн;
 - на транспортування (6,98 %) – 2 792,0 тис. грн;
 - на постачання (0,31 %) – 124,0 тис. грн;
- придбання теплоізоляційних матеріалів – 5 000,0 тис. грн, для проведення теплоізоляції теплових мереж та, як наслідок, зниження теплових втрат при транспортуванні теплової енергії;
- придбання блочних автоматизованих пальників із частотними перетворювачами – 5 000,0 тис. грн для проведення модернізації обладнання котельень, задіяних у процесі виробництва теплової енергії.

- (29) Розрахунок видатків на оплату енергоносіїв (електроенергія, водопостачання та водовідведення), проведення на підставі обсягів споживання енергоносіїв за минулий період та з урахуванням показників для визначення вартості енергоносіїв, зазначених у листах Міністерства фінансів України щодо розрахунків для врахування під час формування бюджету на відповідний період.
- (30) Видатки на придбання теплоізоляційних матеріалів та автоматизованих пальників із частотним перетворювачем визначаються шляхом моніторингу цін на ринку на відповідний бюджетний період.
- (31) Розрахунок видатків на оснащення вузлами комерційного обліку теплової енергії житлових будинків, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж, розраховується на основі моніторингу цін на ринку, вартість робіт визначається згідно з ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», усереднених показників транспортних витрат для визначення в кошторисній документації вартості перевезення будівельних вантажів автомобільним транспортом у поточних цінах; ресурсних елементів кошторисних норм утримання об'єктів вулично-дорожньої мережі населених пунктів; нормативної потреби у трудових, матеріально-

технічних ресурсах, необхідних для виконання робіт у поточних цінах; рівня середньомісячної заробітної плати.

- (32) За інформацією Надавача, надана державна допомога КПТМ «Криворіжтепломережа» не покриває збитковості Підприємства. Збиток за 2018 рік по Підприємству становив 320 563,6 тис. грн.
- (33) Для здійснення контролю фінансово-господарської діяльності КПТМ «Криворіжтепломережа» щоквартально надає Департаменту розвитку інфраструктури міста Виконкому Криворізької міської ради «Баланс» (Звіт про фінансовий стан, форма № 1), «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід, форма № 2).
- (34) Фінансування КПТМ «Криворіжтепломережа» відбувається шляхом перерахування коштів на рахунок Підприємства, відкритий в Управлінні Державної казначейської служби України у місті Кривому Розі Дніпропетровської області. Договір із постачальником укладається в результаті здійснення КПТМ «Криворіжтепломережа» публічної закупівлі, допорогової закупівлі або закупівлі без використання електронної системи.
- (35) Фінансування на оплату матеріалів здійснюється за фактично виконані роботи (послуги) відповідно до договорів, рахунків та актів виконаних робіт (послуг). Фінансування на оплату матеріалів здійснюється на підставі рахунка, видаткової накладної та специфікації.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (36) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (37) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (38) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання»:
- сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;
 - теплова енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу;
 - постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою

технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;

- транспортування теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору.

(39) Відповідно до статті 9 Закону України «Про теплопостачання» до засад державного управління у сфері теплопостачання належить, зокрема, забезпечення надійності теплопостачання як одного з необхідних елементів безпеки людини.

(40) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про теплопостачання» до принципів державної політики у сфері теплопостачання належить, зокрема:

- забезпечення енергетичної безпеки держави;
- державна підтримка та стимулювання у сфері теплопостачання;
- забезпечення прав та інтересів споживачів;
- додержання стандартів, правил і норм усіма суб'єктами відносин у сфері теплопостачання;
- забезпечення технологічної безпеки функціонування систем теплопостачання під час припинення газопостачання;
- створення умов для функціонування сфери теплопостачання на принципах самоокупності;
- підвищення екологічної безпеки систем теплопостачання;
- створення умов для впровадження енергозберігаючих технологій;
- забезпечення комерційного обліку постачання теплової енергії.

(41) Статтею 7 Закону України «Про теплопостачання» визначено основні напрями розвитку систем теплопостачання, зокрема:

- впровадження вискоелективного теплоенергетичного обладнання і матеріалів у новостворюваних та діючих системах теплопостачання, зокрема, котлів з підвищеним коефіцієнтом корисної дії, утилізаторів тепла вихідних газів, малогабаритних теплообмінних апаратів, уніфікованих блочних пальникових пристроїв з автоматикою, приладів диспетчерського контролю та управління технологічними процесами;
- зниження втрат під час транспортування теплової енергії в магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мережах шляхом впровадження сучасних видів теплоізоляції.

(42) Відповідно до постанови НКРЕКП від 22.03.2017 № 308 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання» ліцензіат не має права відмовити:

- теплогенеруючій та теплопостачальній організаціям у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж;
- споживачу теплової енергії у приєднанні до своєї теплової мережі тепловикористальних установок споживача у разі виконання споживачем відповідних технічних умов у межах пропускної здатності теплових мереж.

(43) Відповідно до статті 8 Закону України «Про теплопостачання» державна підтримка у сфері теплопостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік, а також коштів на проведення науково-дослідних робіт з удосконалення систем теплопостачання та енергозбереження.

5.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (44) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (45) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов’язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (46) Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» затверджено перелік послуг у сфері надання житлово-комунальних послуг, а саме:
- послуги з централізованого опалення, послуги з постачання теплової енергії;
 - послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання гарячої води;
 - послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого водопостачання;
 - послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водовідведення;
 - послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами.
- (47) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (48) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (49) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п’яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов’язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене

- надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (50) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (51) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинен дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (52) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (53) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом, покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покласти особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (54) Комісія також вважає, що послуги, що визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (55) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;

- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

(56) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/С 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

(57) Відповідно до пункту 43 Повідомлення, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.

(58) Пунктами 45 – 46 Повідомлення Комісії, концепція щодо самого поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.

(59) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.

(60) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.

Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена, може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлюватись договором. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:

- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
- назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;

- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
- методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.

- (61) Зміст другого критерію Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (62) Так, пунктами 54 – 55 Повідомлення передбачено, що методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (63) Пунктом 57 Повідомлення Комісії визначено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути передбачена в акті, який передбачає покладення зобов'язань з надання ПЗЕІ.
- (64) Стосовно третього критерію Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (65) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, які поніс би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.
- (66) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

6.1. Стосовно віднесення послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів на території міста Кривого Рогу до ПЗЕІ

- (67) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (68) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині 2 глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в Додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «(с)» Додатка

XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.

- (69) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги», житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (70) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, комунальні послуги – послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (71) Разом з тим одним із принципів державної політики у сфері теплопостачання, закріплених у статті 6 Закону України «Про теплопостачання», є принцип державної підтримки та стимулювання у сфері теплопостачання, яка надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік.
- (72) На підставі інформації та документів, отриманих у процесі розгляду справи, отримувач підтримки КПТМ «Криворіжтепломережа» здійснює діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії і є основним постачальником на території міста Кривого Рогу централізованого опалення та гарячого водопостачання для потреб споживачів.
Крім КПТМ «Криворіжтепломережа», послуги з постачання теплової енергії для потреб споживачів та централізованого теплопостачання на території міста Кривого Рогу надає також АТ «Криворізька теплоцентраль», ТОВ «Дніпровське управління регіонального будівництва».
- (73) Враховуючи викладене, КПТМ «Криворіжтепломережа» надає послуги, які пов'язані із задоволенням загальних потреб споживачів у забезпеченні належних умов проживання/перебування в житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, які передбачені відповідними нормативами та стандартами.
Здійснення такої діяльності Підприємства (надання таких послуг) ґрунтується на принципах державної підтримки та стимулювання з боку держави, відповідно до галузевого законодавства.
- (74) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення потреб споживачів у послугах централізованого опалення та гарячого водопостачання в місті Кривому Розі можуть бути віднесені Надавачем до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(75) Разом з тим послуги, які надає КПТМ «Криворіжтепломережа» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», віднесено до ПЗЕІ.

6.2. Стосовно компенсації витрат за надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів на території міста Кривого Рогу, які віднесені до ПЗЕІ

(76) Основними негативними факторами, що істотно впливають на фінансовий стан підприємства і є однією з підстав та причин надання Підприємству підтримки у формі субсидій з міського бюджету, є зростання цін на енергоносії, зокрема на природний газ, електричну енергію, що використовується в процесі виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, яке не було враховано у відповідних тарифах Підприємства.

(77) Так, за інформацією Надавача, протягом 2018 року щомісячно змінювалась ціна на електроенергію, яка використовується для виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, у середньому на 15 %, при цьому тарифи на теплову енергію та на послугу із централізованого опалення й централізованого постачання гарячої води змінювались один раз згідно з постановами НКРЕКП від 28.12.2017 № 1530, № 1529. При цьому для населення збільшення тарифу становило – 2,2 %, для бюджетних закладів та інших споживачів – у середньому 11 %.

(78) Як зазначив Надавач, зростання тарифів на електричну енергію не дає законних підстав Підприємству коригувати тариф, оскільки питома вага витрат на електроенергію становить приблизно 7 % тарифу, але в грошовому вираженні це 72,4 млн грн.

(79) Також Надавач повідомив, що різниця між фактичними та запланованими витратами на природний газ у тарифі на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії становить 58,2 млн грн. Питома вага витрат на придбання природного газу в структурі тарифу становить близько 75 %.

(80) Враховуючи викладене вище, чинний тариф на послуги з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, що пов'язані із задоволенням особливо важливих потреб громадян та суспільства в цілому, не забезпечує покриття витрат Підприємства в повному обсязі.

(81) Разом з тим Надавач надав порівняльну таблицю щодо невідповідності чинних тарифів фактичним витратам на надання послуг з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії та обсягу компенсації з місцевого бюджету. Інформацію наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

| <i>Рік</i> | <i>Обсяг фактичних витрат, у тис. грн</i> | <i>Обсяг витрат, закладений у тариф, у тис. грн</i> | <i>Різниця між фактичними витратами та витратами, які враховані в тарифі, у тис. грн</i> | <i>Обсяг компенсації з місцевого бюджету у формі субсидій відповідно до рішення Криворізької міської ради від 21.12.2016 № 1209, у тис. грн</i> |
|--------------|---|---|--|---|
| 2017 | 1 055 890,0 | 1 482 777,6 | 426 887,6 | 77 571,1 |
| 2018 | 1 243 852,3 | 1 286 699,0 | 42 846,7 | 98 235,0 |
| 2019* | 1 243 852,3 | 1 339 726,7 | 95 874,4 | 50 000,0 |
| Разом | | | 565 608,7 | 225 806,1 |

* Фактичні дані за 2018 рік.

- (82) Виходячи з даних таблиці загальний обсяг компенсації з місцевого бюджету у формі субсидій відповідно до рішення Криворізької міської ради від 21.12.2016 № 1209 не перевищує суму, необхідну для покриття фінансової різниці між фактично понесеними витратами Підприємства на надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії та витратами, які враховані в тарифі на зазначені послуги.
- (83) Отже, державну підтримку у формі субсидій Управління (Департамент розвитку інфраструктури міста) може надавати КПТМ «Криворіжтепломережа» у межах обґрунтованої компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, з урахуванням умов, викладених у частині 5.1 цього рішення.
- (84) Так, зобов'язання щодо надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання як ПЗЕІ повинно покладатись надавачем на КПТМ «Криворіжтепломережа» відповідним нормативно-правовим та/або розпорядчим актом(ами). У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:
- зміст та тривалість надання ПЗЕІ;
 - суб'єкта(ів) господарювання, уповноваженого на надання ПЗЕІ, та відповідну територію;
 - характер спеціальних чи виняткових прав, що надаються місцевим органом влади суб'єкту господарювання для надання ПЗЕІ;
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання ПЗЕІ, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні ПЗЕІ, з урахуванням доходу, який залишається в суб'єкта господарювання, та розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру чинного тарифу на теплову енергію, який затверджений для КПТМ «Криворіжтепломережа» національним галузевим регулятором;
 - заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації.
- (85) Разом з тим, у разі неможливості виконання в повному обсязі вищезазначених умов, підтримка КПТМ «Криворіжтепломережа» у формі субсидій із місцевого бюджету з метою виконання заходів, передбачених Програмою, як компенсація обґрунтованих витрат за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, може містити ознаки державної допомоги.
- (86) Враховуючи зазначене, з метою уникнення дискримінації необхідно застосовувати однаковий підхід до всіх суб'єктів господарювання – постачальників ПЗЕІ. Отже, до АТ «Криворізька теплоцентраль», ТОВ «Дніпровське управління регіонального будівництва», як надавачів послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання для частини споживачів міста Кривого Рогу, необхідно застосовувати підхід, аналогічний підходу до КПТМ «Криворіжтепломережа».
- (87) Листом від 16.04.2019 № 21/20/2224 Управління благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради (Департамент розвитку інфраструктури міста) повідомило про відсутність зауважень та заперечень до подання про попередні висновки від 10.04.2019 № 500-26.15/38-18-ДД/147-спр у справі № 500-26.15/38-18-ДД.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Управлінням благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради (Департаментом розвитку інфраструктури міста), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка комунального підприємства теплових мереж «Криворіжтепломережа» у формі субсидії з міського бюджету, яка надається на підставі рішення Криворізької міської ради від 21.12.2016 № 1209 «Про затвердження Програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства міста на період 2017-2019 років» (зі змінами) у період з 01.01.2017 по 31.12.2019 у сумі 225 806,1 тис. гривень, **не є державною допомогою** відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес**, за умови обов'язкового внесення таких змін до умов надання підтримки:

1. Зобов'язання щодо надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання для споживачів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинні бути покладені, зокрема, на комунальне підприємство теплових мереж «Криворіжтепломережа» відповідним нормативно-правовим та/або розпорядчим актом.

2. Вказаним нормативно-правовим та/або розпорядчим актом повинні бути чітко визначені:

- зміст та тривалість надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання для споживачів);
- суб'єкт господарювання, уповноважений на надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та відповідна територія міста Кривого Рогу;
- характер спеціальних чи виняткових прав, що надаються місцевим органом влади суб'єкту господарювання, зазначеному в акті, для надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання як таких, що становлять загальний економічний інтерес;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктом господарювання під час надання вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в суб'єкта господарювання, та розумного рівня прибутку, при цьому, зокрема, повинна бути врахована повідомлена державна підтримка у формі субсидії з міського бюджету;

крім того, необхідно врахувати структуру затвердженого чинного тарифу на теплову енергію для комунального підприємства теплових мереж «Криворіжтепломережа»; крім того, компенсація повинна спрямовуватись на підвищення ефективності та якості послуг із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для забезпечення централізованого опалення та гарячого водопостачання, зокрема на оновлення відповідної інфраструктури;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації.

3. Надавач підтримки зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про внесені зміни до умов надання підтримки протягом одного року з моменту отримання відповідного рішення за результатами розгляду повідомлення про державну допомогу, надісланого листами Управління благоустрою та житлової політики Виконкому Криворізької міської ради б/н, б/д (вх. № 354-ПДД від 05.07.2018) та від 20.08.2018 № 9/20-5135 (вх. № 708-ПДД від 23.08.2018) стосовно державної підтримки комунального підприємства теплових мереж «Криворіжтепломережа».

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», якщо за результатами перевірки інформації про незаконну державну допомогу Уповноважений орган має підстави для висновку про недопустимість державної допомоги для конкуренції або про проведення поглибленого аналізу допустимості такої допомоги для конкуренції, він починає розгляд справи про державну допомогу в порядку, визначеному статтею 11 цього Закону.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ